

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia ..... 2021 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie chorób zawodowych

Na podstawie art. 237 § 1 pkt 3–6 i § 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1367) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podejrzenie choroby zawodowej zgłasza się:

1) właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu komendantowi wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej albo właściwemu inspektorowi wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej, zwanym dalej „właściwym państwowym inspektorem sanitarnym”,

2) właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy

– których właściwość ustala się według miejsca, w którym praca jest lub była wykonywana przez pracownika, gdy dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego jest gromadzona w tym miejscu, a w przypadku braku takiej możliwości według miejsca na terenie którego było ostatnie narażenie zawodowe.”;

2) w § 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Właściwy państwowy inspektor sanitarny, który otrzymał zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej, wszczyna postępowanie, w szczególności przeprowadza ocenę narażenia zawodowego oraz sporządza kartę oceny narażenia zawodowego, którą wraz ze skierowaniem na badania przekazuje do jednostki orzeczniczej I stopnia. W przypadku gdy zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej jest w sposób oczywisty bezzasadne, właściwy państwowy inspektor sanitarny, który

otrzymał zgłoszenie, wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, o którym mowa w zadaniu pierwszym. Do postanowienia stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, 695, 1298 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 187).”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Lekarz, o którym mowa w art. 235 § 2¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, albo właściwy państwowy inspektor sanitarny wydaje skierowanie do jednostki orzeczniczej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 237 § 4 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku śmierci pracownika albo byłego pracownika zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej jest równoznaczne z wnioskiem o wydanie orzeczenia w sprawie rozpoznania choroby zawodowej.”;

3) w § 5 ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w zakresie chorób zawodowych zakaźnych i pasożytniczych również poradnie chorób zakaźnych wojewódzkich ośrodków medycyny pracy albo przychodnie i oddziały chorób zakaźnych poziomu wojewódzkiego;”;

4) w § 6:

a) w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W przypadkach uznanych przez lekarza za uzasadnione stanem zdrowia pracownika, byłego pracownika albo w przypadku śmierci pracownika albo byłego pracownika, lekarz, o którym mowa w § 5 ust. 1, wydaje orzeczenie lekarskie na podstawie dokumentacji medycznej.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ocenę narażenia zawodowego przeprowadza właściwy państwowy inspektor sanitarny.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ocenę narażenia zawodowego sporządza się na formularzu określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 237 § 4 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, przy wykorzystaniu dokumentacji gromadzonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy przez pracodawców i jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a jeżeli postępowanie dotyczy aktualnego zatrudnienia, w przypadku

wątpliwości dotyczącej zgromadzonej dokumentacji, na podstawie oceny przeprowadzonej bezpośrednio u pracodawcy z uwzględnieniem oceny ryzyka zawodowego.”,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Orzeczenie lekarskie przesyła się właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu, zainteresowanemu pracownikowi, byłemu pracownikowi, albo ich przedstawicielom ustawowym, oraz lekarzowi kierującemu na badania, a w przypadku gdy orzeczenie lekarskie zostało wydane przez lekarza zatrudnionego w jednostce orzeczniczej II stopnia – również jednostce orzeczniczej I stopnia.”;

5) w § 7:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracownik albo były pracownik, badany w jednostce orzeczniczej I stopnia, który nie zgadza się z treścią orzeczenia lekarskiego, może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania przez jednostkę orzeczniczą II stopnia. W przypadku śmierci pracownika albo byłego pracownika, przedstawiciel ustawowy może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez jednostkę orzeczniczą II stopnia na podstawie dokumentacji.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy pracownik, były pracownik, albo przedstawiciel ustawowy wystąpi z odpowiednim wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, jednostka orzecznicza I stopnia powiadamia o tym właściwego państwowego inspektora sanitarnego.”;

6) w § 8 ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zainteresowanemu pracownikowi, byłemu pracownikowi albo ich przedstawicielom ustawowym;”;

§ 2. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, z uwzględnieniem dokumentacji sporządzonej lub przekazanej w ramach prowadzonego postępowania dotyczącego zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych na podstawie przepisów dotychczasowych, w tym zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej, oceny narażenia zawodowego, karty oceny narażenia zawodowego oraz skierowania na badania.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM, LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Damian Jakubik

Dyrektor

Departamentu Prawnego Ministerstwa Zdrowia

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1367), zwane dalej „rozporządzeniem RM”, stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 237 § 1 pkt 3–6 i § 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320).

Sytuacja epidemiczna oraz analiza funkcjonowania systemu orzekania o chorobach zawodowych wskazują na zasadność wprowadzenia w rozporządzeniu RM proponowanych zmian, których celem jest przyspieszenie oraz usprawnienie procesu orzeczniczego w zakresie chorób zawodowych.

Proponowane zmiany stanowią m. in. dostosowanie obowiązujących regulacji do aktualnego stanu prawnego, a także doprecyzowanie sposobu i trybu postępowania dotyczącego zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych, w tym również w przypadku śmierci pracownika albo byłego pracownika objętego zgłoszeniem podejrzenia choroby zawodowej, jak również wyeliminowania sporów o właściwość między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wskazać należy, że obecnie na etapie postępowania orzeczniczego, w toku ustalania rozpoznania choroby zawodowej, lekarz orzecznik opiera się na danych zamieszczonych w karcie oceny narażenia zawodowego sporządzonej przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego, natomiast lekarz, który zgłasza podejrzenie choroby zawodowej nie sporządza przedmiotowej oceny narażenia zawodowego, a jedynie kieruje pracownika na badania, a następnie występuje do organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej o jej przeprowadzenie, co w konsekwencji przedłuża postępowanie. Zatem proponuje się aby lekarz zatrudniony w jednostce orzeczniczej wydawał orzeczenie lekarskie na podstawie oceny narażenia zawodowego przeprowadzonej tylko przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, co w konsekwencji skróci proces orzeczniczo-diagnostyczny i umożliwi szybkie wydanie decyzji.

Przedmiotowa ocena będzie również wykorzystana w toku podejmowania decyzji przez państwowego inspektora sanitarnego o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia. W związku z powyższym właściwy państwowy inspektor sanitarny, który otrzymał zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej, wszczynalby postępowanie, w szczególności przeprowadzał ocenę narażenia zawodowego oraz sporządzał

kartę oceny narażenia zawodowego, którą wraz ze skierowaniem na badania przekazywałby do określonej w rozporządzeniu jednostki orzeczniczej.

Ponadto umożliwiono właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, do którego stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.).

Ponadto w sposób jednoznaczny wskazuje się, że w przypadkach uznanych przez lekarza za uzasadnione stanem zdrowia pracownika albo byłego pracownika, albo w przypadku śmierci pracownika albo byłego pracownika, lekarz wydaje orzeczenie lekarskie na podstawie dokumentacji medycznej.

Ponadto za zasadne uznano również, że nie zawsze istnieje potrzeba bezpośredniej oceny narażenia u pracodawcy, gdyż w przypadku niektórych jednostek chorobowych wystarczająca jest ocena nadesłanej do organu dokumentacji (np. narażenie zawodowe na nadmierny wysiłek głosowy nauczycieli).

Umożliwi to sprawniejsze rozpoznawanie przypadków ciężiej przebiegających, a tym samym umożliwi szybsze uzyskanie świadczeń z tytułu rozpoznania COVID-19 jako choroby zawodowej.

Wprowadzono również przepis przejściowy stanowiący, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia nowelizującego stosuje się przepisy rozporządzenia zmienianego w jego § 1, w brzmieniu nim nadanym, z uwzględnieniem dokumentacji sporządzonej lub przekazanej w ramach prowadzonego postępowania dotyczącego zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych na podstawie przepisów dotychczasowych, w tym zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej, oceny narażenia zawodowego, karty oceny narażenia zawodowego oraz skierowania na badania.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.

Przedłożony projekt rozporządzenia przewiduje, że ze względu na usprawnienie systemu orzekania o chorobach zawodowych, zwłaszcza w obecnej sytuacji spowodowanej epidemią COVID-19, i zagrożeń skutkujących wywołaniem tej choroby w warunkach pracy, wejdzie ono w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.